

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Egészévre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Egészévre 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Vászló József.

== Egyeszedám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Debrecen új korszaka

Tizenhat milliós kölcsön. — Hat millió korona új alkotásokra.

— jun. 26

Debrecen város közgyűlése tavaly elhatározta, hogy a város fejlődésének érdekében felette szükséges ujitásokra, nagyszabású alkotásokra áldozatot hoz, megfelelő kölcsönt vesz fel.

Utastotta a tanácsot, hogy dolgozza ki a részletes tervezetet. A városi tanács a polgármestert, a főjegyzőt és a főszámvevőt küldte ki a munkálat elkészítésére s ez a bizottság tegnap a tanácsülés elé terjesztette tervezetét, melyet alább köz-zétesszük s melyet a tanács egyhangu határozattal jónak talált és elfogadott.

A jog- és pénzügyi bizottság már hétfőn a gazdasági bizottsággal együttes ülésben tárgyalni fogja ezt a tervezetet és így remélhető, hogy a munkálat a város törvény-

hatósági bizottságának legközelebbi közgyűlése elé kerül.

Kétség nélkül valónak tartjuk, hogy a közgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadja a tervezetet, a mi annál inkább várható, mert a város nagyszabású új alakításáról, korszakos új alkotásokról van szó s a tervezet szerint a polgárságot egyetlen fillér újabb áldozat, pótlódó emelés sem terheli, a kijelölt alapok jövedelmei fedezik a régi adósságok konvertálására és a hat millióba kerülő új alkotásokra szükséges tizenhat milliós jelzalog kölcsönt.

Hat millió korona új alkotásokra: ez már magában Debrecen város nagymérvű megújítását jelenti. Ha pedig a tervezet részleteit vizsgáljuk és azt látjuk, hogy az általános esaternézis és vízvezeték kiépítéséről, az elemi iskoláztatás rendezéséről, városi muzeum alapításáról, közművelődési palota építéséről, a város kövezetének tervszerű kibővítéséről, a közkórház,

a városháza átalakításáról, az erdei vasutról, a vágóhid, a temetők rendezéséről, a bábaképző építéséről és más hasonló immár nem halasztható közszükségletekről van szó: örömmel kell üdvözlönlünk Debrecen város virágzásának új korszakát e tervezet gyors, lelkes megvalósításában.

Tisztelet, becsület a polgármesternek, főjegyzőnek és főszámvevőnek, valamint a tanácsnak és az összes előkészítő bizottságnak ezért a munkálatért! A város törvényhatósági bizottsága pedig szerezze meg mentül előbb az örök dicsőséget és hálát a Debrecen város újjáalakítására szükséges alkotások megszavazásával.

Hisszük, hogy a jövő hónapi rendes közgyűlés örökre emlékezetes lesz a város történetében és mindazok részesei lesznek Debrecen városa diadalának, akik a megújítás költségeit megszavazzák.

Mi boldog meglelégedéssel hirdetjük e tervezet megvalósításában

A virágok.

Néma esend volt a szobában. Az ablakon besugárzó halvány fény kísértetiesen világítá meg az ágy mellett virasztókat. Sápadt arcuk, szempilláik önkénytelen lecsukódása elárulta, hogy már hosszabb idő óta nem aludtak. Fáradtan, a virasztástól elesigázva ültek szótlanul egymás mellett, mélyen elmerülve gondolataikba.

Az ágyban megnyerő arcu, szőke fiu feküdt. Első pillanatra meglátni rajta, hogy régibb idő óta küzd a betegséggel. Sápadt arcán erős nyomokat hagyott az almatlanság s a betegséggel járó baj. Szemei beesettek. Már második hónapja, hogy az ágyat őrzi. Lassu, kínos a betegsége, melyből aligha lesz gyógyulása.

Néha órákig pihen a nélkül, hogy ajka szóra nyílnék, csak szive halk dobogása árulja el, hogy még él. Máskor ha baja erősödik, felül hirtelen ágyában érhetetlen szavakat sugdos, mindig hi valakit, a ki megígérte, hogy betegsége esetén eljön s ott viraszt, míg meg nem gyógyul.

Két jó barátja van már harmad-

napja mellette. Az éjjelezés megviselte őket. Alig, alig tudják szempilláikat nyitva tartani. Rádőlnek a szék támlájára s felhasználva azt az időt, míg a beteg nyugodt, ők is piheának kissé.

Az orvos imént ment el.

Kettőzött éberséget ajánlott figyelmükbe. Ma fog a betegség megfordulni. Ha ezt napot nyugodtan tölti el, meggyő-Dehogy engedték volna át ily fontos alkalomkor a virasztást! Tanui voltak szenvedésének, hadd lásák felépülését is.

A beteg megmozdult. Halk hangon szól:

— Itt vagy még Bandi?

Ez szendérgéséből felriadva felel a kérdésre s igyekszik megnyugtatni a beteget.

— Maradj csak esendesen, ne igazsd magad. Lásd, már jobbra fordult bajod. Néhány napig még az ágyban fekszel, azután ismét eljössz velünk estelenként. Kimegyünk oda messze, tudod már melyik ház elé. Leülünk az ablak alatt a padra, melléd ültetjük majd őt s elbeszélgetek, elesacsogtok ismét, mint azelőtt, régen.

— Beszélj Bandi, beszélj csak, oly jól esik, ha arra gondolok. Tudom, ér-

zem, meg kell gyógyulnom. Így már nem tarthat soká. Holnap, még ma felkelek s kimegyünk. Ugy-e eljössz velem. Majd akkor beváltja, amit ígért. Kapok szép virágot, emléktárgyat szeretete jeléül ahogy akkor este is mondta. Ugy-e, ugy lesz? . . . Hisz megígérte! . . .

Ujra elesenededett a beteg. Visszadől vánkosára, Keble erősen zihált, szive dobogása elárulta nyugtalanságát. Beszélni szeretett volna, de alig bírta már hangja. Egy-egy szót kimondott, de folytatni nem igen tudta. Mintha küzdött volna gondolataival s eszméit nem lett volna képes csoportosítani.

Ágya mellett izgatottan szemlélték a beteg állapotának rosszabbodását barátai; megijedtek amint az nyugtalanul mozgóldott ágyában. Csititgatták, de hasztalan.

Mindig izgatottabb lett. Halvány arcát pir futotta át, felült fekvőhelyéből s érthetetlenül néha-néha megszakitva beszélni kezdett.

— Ugy-e meggyógyulok? Kimegyünk este, minden este, te is, az is, mindenki . . . én is ott leszek. Kapok virágot, leülök melléje. Beszélgetünk, sokat, igen sokat . . . Almodtam, ő is álmodott. Ő is álmodott rólam. Tudom

Legolcsóbb bevásárlási forrás vasárunkban

Nánassy Lajos elsőrendű vasüzlete Kereskedelmi Iparkamara épület, a hol rudvasak, fekete és hor-ganyozott l. a) Nádasdi fedéllemezek, acél dobsírek, angol és Krausz-fele impregnált gépszíjak, gummilemezek, vízszintető-üvegek, olaszkendér, csepű, rétegfém a legolcsóbb árban kaphatók. — Az összes vasáru, konyhafelszerelési cikkek elősmert régi jóhírnevű, nagy raktára. (Alapított 1882.) — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

az új szellem dicsőségét, a városra nézve áldásos új korszak eljöveteletét.

Halogatásra semmi szükség! Kerüljön a tervezet a város legközelebbi közgyűlése elé, jelenjék meg ott a törvényhatósági bizottság minden tagja, aki városát igazán szereti és álljon fel mint egy test egy lélek és mondja ki a határozatot: *Igy akarjuk! Legyen Debrecen városa nagy, erős, művelt, gazdag és hatalmas!*

*

A szóbau levő tervezet kidolgozására a közgyűlés a múlt évben bizta meg a tanácsot. A tanács a maga kebeléből a polgármestert, főjegyzőt és főszámvevőt bizta meg ennek a tervezetnek az elkészítésével.

Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Roncsik Lajos főszámvevő a részletesen megokolt tervezettel elkészültek és azt Vecsey Imre főjegyző, mint előadó tegnap terjesztette a tanács elé.

A tervezet szerint a megvalósításra váró *ujalkotások* a következők:

1. Az elemi iskoláztatás rendezése. Ez a kérdés most van jóváhagyás végett a miniszternél. Erre a célra 739.100 koronát irányoz elő a tervezet.

2. Az általános csatornázás és vízvezeték kiépítésére 2.700.000 koronát, mely összeget a közgyűlés erre a célra már egyszer meg is szavazott.

3. Az ispotály lapos rendezésére 190.000 korona.

4. A gazdasági tanintézet céljaira

rólam akar álmodni. Majd én nagy ur leszek. . . Ó is nagy uri asszony. Jönnek értünk üveges kocsiban . . . én értem is . . . elmegyünk . . . Ad virágot, szeretete jeléül . . . este . . . te is . . . én is . . . ő is . . .

Itt megakadt . . . Nem birta tovább. A köhögés elfojtotta szavait, Kezével még intett hogy beszélni akar, de ereje cserben hagyta. Ujra elszenderült, a sok beszéd kimerítette, nem birt magával.

Csak későn érkezett meg az orvos. Aggódva lesték ajkáról barátai a szót. Szomorúan felelt ez a kérdésekre.

— Nincs remény. Azt hittem erős természete győzni fog a betegségen, csálódtam. Nem éri meg a reggolt.

Az utolsó szót meghallotta a beteg. Felriadt. —

Nem halok meg, meggyógyulok . . . Még ma . . . este . . . kimegyünk . . . virágot ad . . . este . . . ma este . . . meggyógyulok . . . meggyógyulok . . .

Csakugyan meggyógyult. Erős köhögési roham támadta meg, arca kipirosodott, egy kétszer még felemelkedett ágyában, aztán elaludt . . . örökre . . .

*

A koporsóra a koszorúk tömege mellé két szegfűt, meg egy leander virágot küldött valaki. Ha megtudná ezt a halott, bizonyára nyugodtabban pihenne sírjában.

szolgált épület visszaváltása és a Pallagra vezető vasút kiépítésére 130.000 korona.

5. Erdei vasút megvételére és a szükséges tovább kiépítésre 230.000 korona.

6. Az önkéntes iskola építésére 43.000 korona.

7. A katonai beszállásolás kérdésének megoldása végett tervbe vett Salétrom laktanya átalakításra 60.000 kor.

8. A katonai csapatkórház felépítésére 160.000 kor

9. A házipénztár kisegítésére felvett függő kölcsön convertálására 320.000 korona.

10. A torna egylettől megvett három fentmaradott kölcsön convertálására 34.345 kor. 50 fillér.

11. A város közeletének tervszerű kibővítésére 250.000 korona.

12. A városháza kiépítésére, nagytermének kibővítésére, — felszerelésére 300.000 korona.

13. Városi muzeum, közművelődési palota építésére 100.000 korona.

14. A városi szegényház kibővítésére 40.000 korona.

15. A temetők rendezésére 220.000 korona.

16. A közkórház kibővítésére 240.000 korona.

17. A jéggyár bővítésére 45.000 korona.

18. A város vagyonainak tűzbiztosítására 200.000 korona.

A szükségletek, vagyis az új alkotások főösszege **6.001.445** korona 50 fillért tenne ki, de a tanács még javasolja azt is, hogy a gazdasági és ismétlődő iskolára 100.000 korona, a vágóhid kibővítésére 100.000 korona és a bábaképző intézet építésére 150.000 korona vétesék fel.

A tervezet második része a régi négy milliós kölcsön convertálására vonatkozik,

A jelentés szerint a mai kedvező pénzügyi viszonyok megokoltá teszik a város régebbi kölcsöneinek convertálását. E szerint a számítás a következő:

1. A kielégítésre váró szükségletek összege	6.001.445 k. 50 f.
2. Az osztrák-magyar bank kölcsöne	8.861.249 k. 36 f.
3. A méntelep felépítésére felvett kölcsönből fennál	121.705 k. 30 f.
4. A városi világítási vállalat folyó számlahitele	296.097 k. 30 f.
5. A házipénztár által kezelt alapoktól kölcsönvett összegek együtt	968.330 k. 70 f.

Együtt: 16.248.828 k. 10 f.
Árfolyam különbözet: 251.171 k. 84 f.

Végösszeg: **16.500.000** korona.

Ez volna az az összeg, melyet fel kellene venni és a mely törlesztéssel és

kamattal együtt **4.70 százalékkal** megszereshető volna.

A kölcsön jelzálogi biztosíték mellett 50—60 évre lenne felveendő.

A kölcsönre fedezetet talál a javaslat az alapok jövedelméből.

Ezeket foglalja magában ez a Debrecent ujjaalakító tervezet.

A tanács magáéva tette a jelentést és véleményezés végett kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak és a gazdasági bizottságnak.

A két bizottság együttes ülésben már hétfőn délután foglalkozik a 16 milliós kölcsöntervezettel és így remélhető, hogy a közgyűlés már a jövő hóban foglalkozik vele és bizonyára szintén magáéva teszi ezt a fontos és üdvös javaslatot.

Az egész tervezetet kinyomatva ma küldik szét tanulmányozás végett a bizottsági tagoknak.

ORSZAGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése, —

Saját tudósítónktól.

Budapest, jun. 25.

Nem mondhatni, hogy a mai rendkívüli ülés valami nagyon izgatta volna a képviselőket. Már tíz óra volt és még mindig igen kevesen jelentek meg a folyosókon. Annál nagyobb volt az érdeklődés a nagy közönségben. A karzatok hamarosan egészen megteltek s a ház tisztviselőit, képviselőket csoportosan ostromolták jegyekért, de sajna, ma már kevesen kaphattak. A nagy izgalom onnan is eredt, — hogy sokan azt hitték, Héderváry gróf is itt lesz az ülésen. Persze, ezen a naivságon csak mosolyogták a honatyák.

Nos, azután azt se igen lehetne ráfogni az obstrukciós táborra, mintha valami nagy diadalmi mámorban uszott volna. Sokan lehorgasztott orral jártak-keltek.

Kubik Béla se igen tudta, hogy örüljön-e, vagy busuljon? Meg is kérdezte Zichy Jenő gróftól, hogy hát — Jenő kérlek, igaz-e, hogy becsaptak?

— Persze, hogy becsaptak benneteket! — felelte a nemes gróf.

Csak azt nem tudják már most, hogy Zichy gróf a becsapottakkal tart-e továbbra is, vagy pedig a kudarc után vissza lép-e a szabadelpvűpartba?

E közben azonban mind élénkebb lett a folyosó és végül fél 11 felé az ülés közvetlen megnyitása előtt általános nagy meglepetésre megjelent Széll Kálmán lemondott miniszterelnök a kormányuk majdnem összes tagjaival. Széllt csakhamar sokan vették körül és beszéltek meg vele a legujabban történteket.

Az ülés előtt értekezlet is volt Ap-

Balkányi Antal fényképészeti műterme . . . **Specialista** . . . **gyermek felvételekben.**
PIAC-U. 81.

ponyínál az ülés lefolyása tekintetében abban állapodtak meg, hogy tetszés szerint szólhatnak fel.

Az ülés eseménye különben *Tisza István* felszólalása volt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Apponyi Albert* gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán*, *Lukács László*, *Plósz Sándor*, *Wlassics Gyula*, *Darányi Ignác*, *Láng Lajos* és *Cseh Ervin*.

Elnök megnyitja az ülést.

Széll Kálmán a terembe lép.

Rakovszky István éljenez és tapsol. Utána a néppárt és volt nemzeti párt éljenez.

Elnök jelenti, hogy a mai ülést több képviselő kérésére hívta össze.

Endrey Gyula jegyző felolvassa a kérvényt.

Barabás Béla megakarja indokolni az általuk beadott kérvényt. Fő panaszuk hogy a király nem tartózkodik itt a válság alatt. A magyar tanácsosok Bécsbe járnak és idegen tanácsosokat is meghallgatnak. Elmondja az utóbbi hat hónap történetét. Arról vannak meggyőződve, hogy a katonai javaslatok ártanak az országnak. Ezért harcoltak januárig az első indemnti ellen. Ez nem használt és újból harcot indítottak. Ekkor jött a kormány részéről az erkölcsi erőszak, (Derűtség jobbról.) a mely a többségi elvet akarta uralomra juttatni. Ezzel azonban szemben volt a nemzet akarata. (Lengyel Zoltán, gróf *Zichy Aladár* és *Zboray* nagy zajban érthetetlen szavakat kiabálnak egymásnak.)

Rakovszky István: Eddig a jobboldal veszekedett, most mi veszekszünk! (Derűtség.)

Elnök csendet kér.

Barabás Béla: A harc a katonai javaslatok, illetve ujoncemelés ellen folyt, ha pedig az ujonctöbbletet fenntartják, úgy nemzeti engedményeket követeltek.

Ugron Gábor: Ez nem ali! (Nagy zaj.)

Barabás: A nemzeti jogokért való küzdelmet nem adták fel, hanem néhány hónapra elhalasztották. Mert *Széll* nem engedett, mennie kellett!

Lengyel Zoltán: És horvát csendőrkáplárt kellett ideküldeni! (Nagy zaj.)

Barabás: A válság alatt a király nem volt itt és idegen tanácsosokra hallgatva *Tisza Istvánt* és az erőszakot akarták inaugurálni. (Zaj.)

Rakovszky I.: De rákoppintottunk volna!

Barabás: A nemzet mindig résztvett a Habsburg dinasztia örömeiben és fájdalmában és a királynak is velünk kellett volna lennie mostani bajunkban. A királyi akaratnak is vannak korlátjai. Ki meri tagadni, hogy *Tisza* nyíltan erőszakkal jött. De az erőszaktól nem ijednek meg. Csak a fejedelemtől kiinduló erőszaktól ijedtek volna meg. De ezzel szemben is volt védpajzsuk; a királyi eskü. Ebben biznak. Széllnek a korona és nemzet közti egyetértésre vonatkozó kijelentését Bécsben kellett volna elmondania, mert a magyar apostoli király kötelességét nem teljesítette.

Elnök *Barabást* rendreutasítja. *Barabás* meglegedetten konstatálja, hogy a bán a katonai javaslatokat itt többé nem tárgyalja. Kijelenti, hogy őszszel egy száz katonát sem adnak nemzeti engedmények nélkül. (Taps.) Utal az öngyilkos *Nyáry Pál* temetésére és idézi *Jókai* akkori gyászbeszédét s hogy közös anyánk e föld, a melyért harcolni

akkor is kell, ha keserű az élet és kívánatos a halál. (Taps a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem miniszterelnök többé nem is pártvezér, csak az ügyek vezetésével van megbízva, de így is a felelősséget itt viselnie kell. A király azt nevezi ki miniszterelnöknek akit akar, ez az ő joga. A parlament viszont megadhatja vagy megtagadhatja a támogatást. (Helyeslés) A koronának joga van tanácskozni, a kikkel akar. (Nagy zaj. Nem áll! Nem áll! kiáltások.) de magyar ügyben csak magyar hazafiakkal beszél. Ha a mostani válságban osztrák államférfiakkal is tanácskozott, az csak katonai kérdések miatt történt. Magyar ügyekben csak magyar emberrel beszél a király. A magyar korona szentség és a magyar király személye szent. (Eljén a király! Zajos éljenzés.) **I. Ferenc József** a Habsburgok között a legalkotmányosabb. Hogy ő csak mint alkotmányos fejedelem akar uralkodni, abban kételkedni bűn. (Eljenzés.) A magyar király alkotmányunk és törvényünk hű őre. Ezt szívleljék meg. (Zajos éljenzés.)

Tisza István gróf megbízatása.

Tisza István gróf. (Nagy zaj balról. Abcug kiáltások.)

Elnök: Csendet kér, *Tisza* meghallgatását követeli.

Tisza István gróf: Egyáltalán nincs szándékában a mai eszmecsereben részt venni. Hiba is volna, ha most, a mikor kilátás van a békés parlamenti tárgyalásra, akkor . . .

Kubik: Olajat a tüzre!

Tisza István: . . . ellentéteket idézünk fel. De *Barabás* egy kijelentésére nem válaszolni, kötelességmulasztás volna *Barabás* azt mondta, hogy a király idegen tanácsosok meghallgatására *Tiszát*, illetve az erőszakot küldte le. Miután megbízatása eredményre nem vezetett

Rakovszky: Országos botrány lett volna! (Zaj.)

Feilitzsch báró: Ne kiabáljon! Ne csináljon botrányt!

Tisza István gróf: nem közjogi felelősséggel, de morális felelőssége tudatában tesz egy kijelentést. Megbízatásakor maga (*Tisza*) ajánlotta a koronának a politikát, a melyet követni akart. (Zaj balról.) Nem idegen tanácsosokra hallgatott a korona, hanem magyar emberre. Nem mondja most helyes, vagy helytelen lett volna-e az ő politikája, de kijelenti, hogy minden ízében alkotmányos és parlamentáris lett volna a politikája. Abban a pillanatban pedig, midőn arról győződött meg, hogy e politikára támogatást nem talál, azonnal halás köszönnel visszaadta a megbízatást és arra kérte a koronát, hogy a bonyodalmakat békésen intézze el. Nyugodt lelkiismerettel vállalja ezekért a felelősséget. (Eljenzés jobbról.)

Polonyi Géza: A lapok hírei miatt panaszkodik. Semmi paktumot nem kötöttek a bánnal. Fenntartották cselekvési szabadságukat, A kiegyezésről pedig szó sem volt a bánnal való beszélgetésben.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Csávo'szky Lajos, **Holló Lajos** és **Vázsonyi Vilmos** erősen támadták a függetlenségi pártot, hogy nemzeti engedmények nélkül leszerelt.

— Önök — mondta *Vázsonyi* — megalázták a magyar parlamentet, mikor a horvát bánnal tárgyalásokba bocsátkoztak.

Többeknek személyes kérdésben történt felszólalása után az ülés véget ért.

EGYHAZ és ISKOLA.

Polgári fiiskolai beírások. A debreceni polgári fiiskolába való előleges beírásokat (előjegyzéseket) e hónap 30. és július 1., 2. és 3. napján eszközli az isk. igazgatósága, mind a 4 napon át délelőtt 10 órától 12-ig és délután 5 től 6-ig az igazgatóság helyiségében. (Kereskedelmi Akadémia, iskolai épület, I. emelet.) A jövő iskolai év elején, szeptember hónapban megnyílik már az iskola 3. osztálya is. Az előleges beírás úgy az iskola volt növendékeire, mint az újakra nézve is szükséges, nehogy a törvényes létszám betöltése esetén az előleges beiratkozás elhanyagolása miatt kimaradjon valaki.

Az előleges beírásnál fizetendő 5 kor. beírási díj és egy negyed évi tandíj 15 korona, összesen husz korona. A kik azonban jeles iskolai bizonyítványuk és igazolt szegénységük alapján tandíj kedvezményért akarnak folyamodni, azok az előleges jelentkezésnél csak az 5 kor. beírási díjat fizetik.

Az iskola volt növendékei minden külön irat nélkül jelentkezhetnek az említett díjak lefizetése mellett, az új azonban iskolai bizonyítványukat már most tartoznak előmutatni. Erre vonatkozólag tájékoztatásul közöljük a következőket:

A polgári fiiskola első osztályába beléphet az oly fiu, ki életének legalább 9 évét betöltötte s ki az elemi iskola 4. osztályát sikeresen végezte, vagy felvételi vizsgálatot tesz.

A második osztályba, ha koránál fogva beillik, bevéhető: 1) a ki a polgári iskola 1. osztályát sikeresen végezte vagy javító vizsgálatot tehet; 2) a ki az elemi iskola 5-ik osztályát sikeresen végezte és a magyar nyelvből, földrajzból, állattanból és mérésstanból fölvételi vizsgálatot tesz; 3) a ki a gimnázium vagy reáliskola első osztályát sikeresen végezte s a földrajzból (esetleg az állattanból is) különbözeti vizsgálatot tesz. Itt megjegyezzük, hogy a latin és német nyelvből kapott elégtelen osztályzat nem akadályozza a polg. iskola felsőbb osztályába lépést, ha a növendék különben a főttebbi követelményeknek megfelelt.

A harmadik osztályba léphet 1) a ki a polgári iskola 2. osztályát sikeresen végezte, vagy javító vizsgálatot tehet; 2) a ki az elemi iskola 6. osztályát sikeresen végezte és fölvételi vizsgálatot tesz; 3) a ki a gimnázium vagy reáliskola 2. osztályát kielégítő eredménnyel végezte és különbözeti vizsgálatot tesz (különösen az ábrázoló mérésstanból). A nyelvekre nézve itt is áll az a megjegyzés, a melyet a második osztálynál tettünk. Debrecenben, 1904. június hó 24-én. — Az igazgatóság.

Évzáró. A debreceni róm. kath. elemiiskolák évzáróünnepé jövő hétfőn jun. 29-én lesz. Reggel 8 óraker hálaadás lesz az összes növendékek számára, melynek végeztével mindenik iskola a maga tantermébe vonul, s ott az igazgató kiosztja a bizonyítványokat.

Évzáró ünnepek az óvókban. Maholnap bezárulnak az összes iskolák, sőt a legkisebb sereg hajléka — az óvók is már szintén beszámolójukat tartják. Az Eötvös-utcai óvóban — óvónő *Kecskeméthy Lajosné* — ma reggel 9 óraker; a gróf *Degenfeld* féle óvóban — óvónő *Nagy Károlyné* — szombaton 27-én reggel 9 óraker; végül a Homokkerti óvó-

ban — óvónő Szunyoghy Amália — július hónap 4-én reggel 9 órakor lesz az apróságok iskolai évét bezáró ünnep. A városi tanácsot mindhárom helyen Oláh Károly köznevelődési tanácsos fogja képviselni. Felhívjuk ez ünnepekre a szülők és tanügy barátok érdeklődését.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap ünnepi napon d. e 9—12-ig.

Június 26. Délután 10 órakor a jótékony nőegylet női ipariskolájának elméleti vizsgája.

Június 27. Évzáró értekezlet a közigazgatási tanfolyamon.

Június 28. Szarvasmarha kiállítás Hajduböszörményben.

Június 28. A Székely Társaság választmány-ülése d. e. 11 órakor a jogász és tisztviselő körben.

Június 29. A városi jogügyi bizottság ülése a városház nagytanácstermében délután 3 órakor.

Július 4. Az István gőzm. munkásainak mulatása a Margit fürdőben.

A siketnémák érdekében.

jun. 26.

Csak nemrég adtuk hírül, hogy városunkban Puky Gyula főispán elnöklése alatt a Siketnéma Egyesület végleg megalakult s tiszti karát is megválasztotta.

Most pedig arról értesülünk, hogy a már megalakult egyesület működését is és pedig nagymértékben megkezdte. A belügyminiszter az egyesület alapszabályait annak idején elvben elfogadta, csupán csekélyebb módosítást kívánt. Az elnökség e módosításokat a közgyűlésen teljesítette is, s a módosított alapszabályokat már kedden jóváhagyásul újból felterjesztette a miniszterhez. Puky Gyula főispán elnök azok jóváhagyását most már magán uton is sürgeti, s így alapos a remény, hogy az alapszabályok pár nap alatt a jóváhagyási záradékkal el látva visszaérkeznek a midőn is az egyesület működése igazán teljes erejével megkezdhető lesz.

Puky elnök egyébként az egyesület nevében felterjesztést is tett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben arra kéri, hogy az egyesület iskolájának szervezési munkálatai céljából a felajánlott tanerőt mielőbb rendelje ki szolgálat tételre.

Remélhető, hogy a miniszter az iskola szervezési munkálatainak segédkezéséhez a kívánt tanerőt július 1-ére már le is küldi.

Puky Gyula elnök a város tanácsához is intézett kérelmet, melyben az iskolának ideiglenes tanhelyiséget kér, kéri továbbá a várostól a helyiség fűtésének és világításának elvállalását is.

Kérelmet intézett továbbá a város közgyűléséhez is, nagyobb összegű alapítványáért, avagy 10 éven át az egyesület céljaira évi 5000 korona adományozásáért, mit a város költségvetésébe már a jövő évre vegyen föl. Az iskola első berendezéseinek felmerülő költségeire pedig már most 1000 koronának kiutalását kéri.

Átiratot intézett egyúttal Puky Gyula a városunkban feloszlott Fröbel-gyermekkert-egylet felé is, kiktől a feloszlás után felmaradt 20,000 korona vagyonyukat kéri a Siketnéma Egyesület

céljaira. Hajdúvármegye közönségéhez pedig a már elvileg megszavazott 20,000 korona alapítványnak folyóvá tételéért a napokban fog kérvényezni az elnök.

E nagyszabású tevékenység kiegészítésül kérelmet fog még intézni az egyesület elnöksége az összes törvényhatóságokhoz, Hajdúvármegye összes városai és községeihez, Debrecen és a megye összes pénzügyhatóságaihoz, egyes magánosokhoz, társulatokhoz, egyesületekhez, és testületekhez melyben alapítványok tételére, alapító vagy rendes tagul az egyesületbe való belépésre kéri fel a megkezesendőköt.

Ez utóbbi aktiót azonban akkor indítják majd csak meg, ha a módosított alapszabályok is jóváhagyva vissza érkeznek a minisztertől.

Mindezekből pedig örömmel tapasztaljuk, hogy a nemes emberbaráti ügy jó kezekben s minő hatalmas életképességre tett már is szert olyan igen rövid idő alatt, mint a mennyi a megalakulás óta eltelt.

Debreceni séták.

A délibábos róna.

Az a fogalom, amelyet Jókai és más írók után a nagyvárosiak a délibábos róna felől maguknak alkotnak, délibábosabb, mint maga a róna.

A napokban levél érkezik Budapestről Debrecen város jegyzőjének Debrecenbe, a községhezára címezve, amelynek írója előre bocsátva, hogy a Hortobágyon óhajtaná egy hónapig nyaralni, felvilágosításokat kér. Mindenekelőtt — írja — egy hortobágyi gazdának a címére volna szükségem, aki egy hónapig ellátást adna és akinek nagyobb kiterjedésű gazdasága van, ahol jobban szórakozhatnék. A gazdaság a Hortobágy legszebb részén legyen és lovagolni, kocszni lehessen, ami szórakozásnak elég, a pusztá, a maga szépségében, a délibáb, a gulyák, ménesek úgy is gyönyörködtetni fognak.

Haj, haj! Az a pusztá, délibáb, gulya és ménes, mind nagyon szép dolog és pompásan gyönyörködteti az embert, ha a nyári nap forró sugarai elől hús szoba ölébe menekülve, kezébe veszi Jókainak A sárka rózsa című munkáját. A valóságban azonban a pusztá kopár szikes avar, amelyen egy-kis oázis a sanyaru legelő. A délibáb már csakugyan szép tünemény annak, aki fel sem veszi a forró napsugarakat, amelyek nélkül nincsen délibáb.

A gulya, a ménes . . . azokról írni talán nem is tartotta szükségesnek Király Gyula tanácsos, mert az a székesfővárosi naiv ember az eddigi leleplezések okozta csalódásában bizonyára kiejtette kezéből a levelet.

Igazság szerint azonban annak a nyaralni vágyónak a ki felvilágosításért Debrecen jegyzőjéhez a községhezára fordul, nem felvilágosító levelet kellett volna küldeni, hanem — szénát.

* **Évzáró értekezlet.** A közigazgatási tanfolyam — közbejött okok miatt — nem holnap hanem ma (pénteken) délután 6 órakor tartja meg a volt gazdasági tanintézet helyiségében Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyző, a tanfolyam igazgatójának elnöklése alatt, ez idei évzáró értekezletét. Az értekezleten megállapítják a hallgatók érdem sorozatát és meghatározzák a képesítő vizsgálatok idejét. Az írásbeli és szóbeli képesítő vizsgálatok 3 bizottság előtt fognak megtartatni. Az írásbeli képesítő vizsgálat

valószínűleg július hó 1-én, a szóbeli pedig július hó 4—15-ig lesz megtartva. A három bizottság elnöke: Puky Gyula főispán, Weszprémy Zoltán megyei főjegyző és Vecsey Imre városi főjegyző. A tanfolyam ez idei előadó tanárai: Budaházy Ödön, Dávidházy Sándor, Barta Béla, Oláh Károly, dr. Tóth Aurél, dr. Czeglédy Mihály, dr. Kőrösi Kálnán, Oláh Imre és Eisenmann Oszkár voltak.

* Pályázat árvaházi alapítványi helyre.

A honvédelmi miniszter leküldte a városi tanácshoz Budapest székesfőváros közönsége által József kir. herceg honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt, mely szerint szeptember 1-től a József fi-árvaházban két hely kerül betöltés alá. Ez árvaházakba illetve alapítványi helyekre való felvétel kellékei a következők: a.) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója. b.) Vagyontalanság. c.) Félárvánál (a kik t. i. apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága. d.) hogy az árva 6 ik életévét már betöltötte és — hogy a fiu árva a 10 ik életévét még túl nem haladta. e.) hogy ép testü és elméjü, a himlőn átesett vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálozása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatalóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. — A keliőn felterjesztett kérvények augusztus 1-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be. — Felvilágosítást ad a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

* **Dalest és táncvigalom.** Az István gőzmalom társulat munkásai önképző és segélyező-köre július hó 4-én a Margit fürdő dísztermében saját segélyalapja javára Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett dalestével egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 1 kor. 20 fill., előre vaitott jegy 1 kor. Zenész Kis Gyula zenekara. Jegyek előre válthatók: az István malomban az elnökségnél, Glück Izidornál Péterfián (Bábaképző-épület) és Kántor István kereskedőnél Hadház-utcán. Kezdeté este pont 8 órakor. A dalest műsora: 1. Turista-induló, Sz. Nagy Józsefiől. Éneklő a dalárda. 2. Komoly szavaltat. Szavaltatja Rózsásy László. 3. Népdal egyveleg, Hódossy Bélától. Éneklő a dalárda. 4. Vigaszavaltat. Szavaltatja Gaál Gyula. 5. Magyar dalok, Méder Mihálytól. Éneklő a dalárda. 6. Rákóczi-induló zenekísérettel, Hubertól. — Egyetértés, munka, hazaszeretet lelkesítse mindég ezt az egyesületet!

* **Agyonvert földbirtokos.** Hornyánszky Pál hegyközpályi földbirtokos kérelhetetlen szigorúsággal szokott bánni azokkal, akiket szerencsétlen végzetük szolgálatába vezetett. A napokban durván megtámadta, állítólag tetteleg is bántalmazta Vad Károly uradalmi kovácsot, a miért a rábizott szekérvasalást közbejött sürgősebb munkák miatt nem végezte el. A különben békés természetű kovács a szenvedett sértések miatt felbőszülve hatalmas pörölyt kapott elő s azzal Hornyánszky Pált leütötte, azután a vérben fekvő földbirtokos fejét, ennek saját fokosával szétverte. A szerencsétlen véget ért földbirtokost özvegye és két árvája siratja.

*** Miért szavaz halálra az esküdt?** Megadta reá a feleletet az összeírás alkalmával egy esküdt képes polgár. Az összeíró bizottságnak egyik tagja beállít egy jobbmodu polgárhoz s eladta, hogy az esküdtképes férfiak összeírása végett küldte ki a város.

— Hm, Nem magyarázná meg az ur, hogy mi az az esküdt? kérdé a polgár.

— Szívesen. Hát tudja bátyám uram, a mostani büntető perrendtartás alapján van a törvényszéknél az esküdtszék, mely a polgárok kebeléből alakul s ők ítélik meg.

Na most tán érteném. De ne fogják még az ur az íráshoz, mert kikötök még valamit.

— Mit?

— Csak azt, hogy úgy írják fel az ur, ha azt is bele írja, hogy én mindig csak halálra fogok szavazni.

— Miért bátyám uram?

— Hát azért, hogy most is van vagy százezer rab, ki csak úgy eszi az állam kenyérét; hát minek még több? Hisz nem volna baj, ha ezeket is kiengednék, legalább megmaradna egy pár milljom, oszt kevesebb lenne az adó, de még a pótdó is.

*** Az elcsereált emelet.** Az alábbi történetnek hőse egy lipótvárosi gazdag, esinos, kikapós és ami fő szórakozott férj. A Lipótváros egyik legelőkelőbb nagykereskedőjéről van szó, akire a felesége nem ok nélkül féltékeny. Az eset mult éjjel történt. Egy kissé elkésve sietett haza a klubból, ahol a jégbehűtött pezsgőből meglehetősen adagot fogyasztott, miközben szép összeget nyert a klub többi látogatóitól. Természetes, hogy a sietés oka a családi jelenetek lehető megelőzése volt, mert hát odahaza meglehetősen uralkodott a papucs. Hazaérve, a sietés hevében azonban a második emeleten levő lakás helyett, az első emeleten levő lakásba illesztette kulcsát. Az ajtózár véletlenül egyezett s a szórakozott férj az előszobában kényelembe téve magát — hogy halkan járjon, cipőit is levette — igyekezett észrevétlenül hálószobájába s ha lehet, az ágyba jutni. — Mint aki teljesen ismeri a viszonyokat, nem gyújtott világot és sietett ágyához. Mikor az ágyba akart feküdni, egy nő rémületes sikolya hangzott a szobában.

— Segítség! Gyilkos, rabló!

A másik percben pedig kigyult a villamos lámpa s ekkor vette észre a szórakozott ember, hogy idegen hálószobába tévedt.

A másik férj bősülten, kezében revolverrel támadt rá, az asszony pedig becsengette az összes személyzetét. Az egész négyemeletes ház lakói pár perc alatt talpon voltak s a pongyolában levő s betörni legkevésbé akaró szórakozott férj a mind nagyobb számmal beözönlő kíváncsiak között nemsokára kedves élete párját is megláthatta, sőt pár pillanat múlva meg is hallhatta . . .

Egy jó óra telt bele, míg a tévedést ki tudta magyarázni az első emeleten lakóknál a szerencsétlen ember. — Ami aztán a második emeleten történt, arról hallgat a krónika. Annyi azonban tény, hogy a szórakozott ember arcán azóta sok az angol t.pasz s a ház eselése furesa módon magyarázza meg a tapasztok eredetét.

*** Egy község pusztulása.** Kamoosa komárommegyei községben kedden óriási tüzvész pusztított a melynek 40 lakóház az összes melléképületekkel és takarmánykészletek esett áldozatul. A tüzvész a nagy vihar még táplálta. A kár meg-

haladja a 100 000 koronát. Az épületek közül sok nem volt biztosítva.

*** Halál elől a halálba.** Megrendítő esetről ad hirt tenkei levelezőnk. Tenke vidékén, tegnap délelőtt egy férfi hullát dobtak partra a Körözs hullámai. A hullában Madarász János belfenyéri lakosra ismertek. A szerencsétlen ember egy héttel ezelőtt súlyos fejtífuszba esett. Óriási láza volt, éjjel felugrott ágyából, kifutott a házból és nyoma veszett. Hozzá tartozói hiába keresték, nem tudtak rátalálni, míg tegnap a Körözs mellett lelték meg az arrajárók. Tífuszos lázában a szerencsétlen ember bizonyára öngyilkosjáratot követett el. A hullát felboncolták s tegnap nagy részvét mellett temették el. Ozvegyén kívül még négy gyermeket hagyott hátra a legnagyobb nyomorban.

*** A selyemtenyészés Debreczenben.** Az orsz. selyemtenyészési felügyelőnek a m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz intézett jelentése szerint városunkban a selyemtenyészés szép lendületet vett és a tenyészőknek jelentékeny hasznot hozott. 1901 évben még csak 7 család foglalkozott a tenyészéssel és csupán 55 koronát keresett, 1902. évben már 77 tenyésző 1692 koronát keresett. Kenyeres pusztán 6 tenyésző 71, Pallag tanyán pedig 4 tenyésző 65 koronát keresett. A jelentésben az orsz. selyemtenyésző közsönetet mond Kovács József polgármesternek és a városi tanácsnak, a kik lelkesen azon fáradoznak, hogy a szederfa-állomány szaporításával biztosítsák a selyemtenyészés jövőjét.

*** Hajadon kőműves mester.** Préda Ilona szamosújvári hajadon igen okos törekvő leány lehet. Főleg pedig nagy, gyakorlati érzéke van. Ezt az itéletet abból következtetjük, hogy elvégezve iskoláit, nem rohant fel az egyetemre, hogy itt gyarapítsa az asszony-proletárok számát, hanem igen bölcsen elment Beszterceére és a kőműves-mesteri pályára lépett. Volt kőműves inas, segéd és építész egy odavaló építő cégnél. A szorgalmas, szép tehetségű leányról a marosvásárhelyi lapok ezt írják: Egy rendkívül szép, elegendő és nagy műveltséggel bíró nő jelentkezett az itteni kőműves, ács és kőfaragó mesteri bizottság előtt, hogy az építészeti vizsgát letéve, mint önálló kőműves mester működhesen. A kisasszonyt Préda Ilonának hívják. Gyakorlatát az építészeti terén egy kiváló besztercei mesternél folytatta. Az írásbeli vizsgálatokat, melyek 8 napon át tartottak, kitűnő eredménnyel tette le. E héten lesz a szóbeli s ennek végétével átadják Préda Ilonának az építő mesteri oklevelet.

*** Dupla vagy semmi.** Ennek a kockázatos elvnek alapján indultak szerencsét próbálni azok a vállalkozó szellemű férfiak, akik a esütörtökre virradó éjjelen először is Erdélyi Istvánnak a Varga-utca végén levő mézarszékébe törtek be s miután ott 100 kor. értékű husnemüvel megrakodtak, mintegy 800 lépésnyivel odább, a Hunyady-utcában Göcsey szatócsboltját törtek fel. Innen mintegy 130 kor. értékű bolti cikket vittek el, ellenben ott feledtek egy kötelet, amelyet Erdélyi mézarszékéből vittek magukkal. A vállalkozó szellemű betörők különben már kiemelkedtek az ismeretlenség homályából, amennyiben a nyomozó rendőrség már tudja kilétüket.

*** Táncitanítási jelentés.** Alföldy Károly okleveles táncitanító nyári táncitanítási tanfolyamát július hó 1-én délután

5 órakor megkezdte. Beiratkozni bármely időben lehet lakásán Péterfia 2. sz. a.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zene-kara játszik

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt 10 órától mintegy délig rendes tanácsulást tartott. Az ülésben Kovács József polgármester elnökölt. Az ülésen 103 folyóügyet adott elő a tanács jegyzője Illésy Gyula, ezeket a tanács mind elintézte. S ezen a tanácsülésen terjesztette be Vecsey főjegyző a tizenhat milliós kölcsönre vonatkozó tervezetet, melylyel a Szabadság vezérhelyén foglalkozunk.

× **Együttes bizottsági ülés.** A jogügyi, pénzügyi és gazdasági bizottság Kovács József polgármester elnöklete alatt hétfőn június hónap 29-én d. u. fél 4 órakor a városházán ülést tart. Az ülésen a város által alkotandó különféle építkezések, alkotások és az ezekre szükségessé váló nagyobb törlesztéses kölcsönök ügyében beterjesztett javaslatokat fogják tárgyalni. Ha az időből kitelik, még az együttes bizottsági ülés után nyomban a jog és pénzügyi bizottság fog külön ülésezni. A mennyiben pedig erre idő nem jutna, úgy a jog és pénzügyi bizottság szerdán d. u. 3 órakor tartja majd ülést.

× **Gazdasági ismételő iskola.** A debreceni gazdasági egyesület gazdasági szakszerű ismételő-iskolát már régebben volt hajlandó létesíteni, úgy azonban, hogy ahhoz a város és állam is segélylyel járuljon. A jószándékon felül azonban ez mind ez ideig nem történt meg. Ujabbban azonban a közoktatásügyi miniszter az egész országban, így nálunk is erősen sürgeti ezen iskolák felállítását. A városi tanács tehát e célból Oláh Károly elnöklete alatt, Király Gyula gazd. tanácsos, Ronesik Lajos főszámvevő és Aczél Géza főmérnök tagokból álló bizottságot küldött ki és egyidejűleg megkereste a gazdasági egyesületet, hogy e bizottságba kebeléből szintén 3 tagot küldjön ki. E bizottság aztán hivatva lesz arra, hogy a felállítandó iskola szaktanítója, berendezése helye és egyáltalában sürgős létesítésének módzatai felől javaslatot tegyen, melyet a városi tanácsnak 8 napon belül kell majd előterjesztenie. A bizottság elnöke a bizottságot — amint a gazdasági egyesület küldötteit megnevezi — e napokban már össze is hívja, hogy a szükséges és sürgős javaslatok mielőbb megtehetőek legyenek.

A kormányválság.

— jun. 26.

A király megbizta Khuen-Hédervary Károly gróf horvát bánt a kabinet-alakításával.

E szerint már van új miniszterelnök; ez az egyik esemény és fordulat a válságban. A másik esemény az, hogy Fejérvary Géza báró beadta lemondását. Ez ugyan így szóról-szóra kivált alkotmányos.

szempontból alig érthető. Mert a lemondást Széll Kálmán miniszterelnök adta be, természetesen az egész kormány nevében s így Fejérváry nevében is. A király ezt akkor el is fogadta. Így Fejérváry most külön és újabbán nem mondhatott már le. Fejérvárynak Bécsben tett kijelentése úgy értelmezendő, hogy az új kabinetben nem vállalja el a honvédelmi tárcát.

A válság harmadik eseménye az, hogy a függetlenségek közt kitört a belső háború, Aképviselelőház rendkívüli ülésén erősen megtámadták a pártot Csávolszky Lajos, Vázsonyi és Holló.

A történetekről távirati tudósításaink a következők:

Budapest, jun. 25. Bécsből jelentik a Budapesti Tudósítónak: Khuen Héderváry Károly gróf, aki ma reggel ide érkezett, lakásán Becktolsheim lovassági tábornok és Fejérváry Géza báró tábornok, honvédelmiügyi miniszter látogatását fogadta.

A bán reggel 9 órakor megjelent ő felsége előtt magánkihallgatáson, a mely közel egy órán át tartott. Khuen-Héderváry gróf budapesti küldetésének eredményéről jelentést téve, ennek alapján ő felsége öt új magyar kabinet alakításával bízta meg.

A designált magyar miniszterelnök innen a kabinetirodába ment, ahol 11 óráig időzött.

Később meglátogatta Széchényi Gyula gróf és Kállay Béni minisztereket, valamint Koerber dr. osztrák miniszterelnököt.

A mai általános kihallgatások után Khuen-Héderváry Károly grófot újra s Fejérváry Géza bárót a király magánkihallgatáson fogadta.

A kormányalakítással megbízott magyar miniszterelnök ma délután 3 órakor Budapestre utazott, a honnan valószínűleg még e hét folyamán az általa alakítandó kabinet tagjaival őfelségének való bemutatás és eskütétel céljából újra Bécsbe megy.

Fejérváry visszavonulása.

Bécs, jun. 25. Fejérváry Géza báró kijelentette a Neues Wiener Tagblatt munkatársának, hogy beadta lemondását. A király fentartotta magának az elhatározást. *Lemondásom* — mondta Fejérváry — *teljesen visszavonhatlan*: semmi feltétel mellett sem maradok. A jelenlegi viszonyok közt nem maradhatok. *Megyek. Ezzel tartozom önmagamnak.*

Budapest, jun. 25. Itt Fejérváry lemondásának híre nagy meglepetést keltett. Eleinte nem hitték; de későbbi bécsi távirat megerősítette.

Budapest, jun. 25. Hivatalosan jelentik, hogy Fejérváry Géza báró kérte ő felségét, hogy tekintettel megrendült egészségére, ne vonja őt bele újabb miniszterkombinációba. Fejérváry visszavonulását a szabadelvű körben általánosan fájlják.

Pitreich lemondása.

Bécs, jun. 25. Pitreich közös hadügyminiszter hír szerint holnap beadja lemondását.

TÁVIRATOK.

A magyar kincsek Bécsben.

Budapest, június 25. Thury Zoltán hírlapíró e címen az *Uj század* folyóirat múlt évi december hónap 3-iki számában cikket írt. A cikkért a kir. ügyészség sajtópert indított — királysértés miatt — Thury ellen. Ma tárgyalta az ügyet a budapesti esküdt bíróság — melynek ez már 3-ik sajtópere e héten — s Thuryt a királysértés alól fölmentették.

A szerbiai események.

Belgrád, juni 25. Péter király holnap leteszi az alkotmányra az esküt. A királyt ünnepiesen megkoronázzák, mihelyt az új korona elkészül.

Zimony, juni 25. Téves a lapoknak a szerb kormány által az új nemzeti ünnepnapokra vonatkozó jelentése. Ezen ünnepnapok tényleg június 11. és 12-ére esnek, de nem a királyi pár meggyilkolásáért, hanem Péter király visszatérte és feleskettetése emlékére ünneplik. Szerb időszámítás szerint június 11-ike tegnap és ma 12-ike van.

Apagyilkosság.

Székesfehérvár, jun. 25. Cserna József kálozdi gazda megleste az országúton apját, kivel vizályban élt, — és kegyetlenül meggyilkolta. A csendőrség az apagyilkost elfogta. Tömöry vizsgálóbíró a tett színhelyéről visszajövet kocsijával felborult és súlyosan megsebesült. Vele volt jegyzőjén a kocsis kereszttel ment.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 25. Buzakinálát mérsékelt vételkedv győnge. Szilárd irányzat mellett 10,000 méterrázsa került forgalomba tartott árapon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: esős

Buza októberre	7.43—44.
• novemberre	0.00—00.
• decemberre	0.00—00.
Rozs októberre	6.27—28.
• októberre	0.00—00.
Zab októberre	5.53—54.
• novemberre	0.00—00.
Tengeri 1904. májusra	6.29—31
Tengeri júliusra	6.33—34
• aug.	5.24—27.

Regény csarnok.

A tejttestvér.

Első rész.

(Folytatás.)

— Az erdők sűrűjében nyíló vadvirág csábitó szépsége elbájolta — Germain fiatal szívét, Viszont — Gabriella is rögtön élénk rokonszenvet érzett a kapitány férfias megjelenése, komoly és erélyes jelleme, iránt, mert Germain nem volt ugyan valami különösen szép ember, de mélyen fekvő kék szemének tekintete szelíd volt és komoly hangja lágyan csengővé változott, ha nőkkel beszélt. Két háromszori találkozás után valami titkos delejes erő vonzotta őket egymáshoz, és midőn Louësart Germain szabadsága lejártával vizitert ezredéhez, szenvedélyesen szerelmes volt a fiatal lányba. Nem is titkolta, hogy nőül akarja venni. Nősülési szándékai ellen a lány szülőinek semmi kifogása nem volt; csakogy Bonnyak, a kiknek öt gyermekük volt és a kik igen szükösen éltek nem adhatták meg a leányuknak a katonai megszabott hozományt. Ezen az akadályon felboszorkodva a kapitány, lemondott az előtte nyíló fényes pályáról, beadta a hadügyminiszternek a lemondását és hazament, hogy egész prózaimódra művelje a földjét.

1861 március havában keltek egybe. A fiatal házaspár rögtön a lakodalom után Malpertiusba telepedtek meg és született gyermekük is.

Igy tehát 1862 február havában a Malpertius kastély három Louësart nemzedéknek adott hajlékot, hasonlóan azokhoz az ezredéves tölgyekhez, melyeknek lombzatában a legkülönbözőbb fajta madarak rakják fészkeiket. Joël, a nagypapa, a hajdani hagyományokat és meggyőződéseket képviselte, a melyekre közel hatvan esztendő a feledés hamvát borította. Körülötte minden megváltozott: az erkölcsek, a jellemek, a nézetek: csak ő maga maradt hű megalkuvást nem ismerő loays voltához. Kemény és szük koponyájába zárt agya bezárult az új eszmék előtt és az argonei erdő e félreeső zugában azt az életmódot folytatta, a melyet üveggyártó ősei: vadászott, halászott, éjszakázott és általánosan várta a „király” visszatérését. Mellette élt Germain, a ki modernebb ember lévén, inkább hajlott az újításokra.

(Folyt. köv.)

Thierry A. gyógyszerész. Csoda-Balzsama.



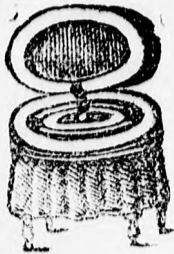
A legjobb házi gyógyszer étvágy zavaroknál, gyengeség, rossz érzés ellen, enyhíti a köhögést, nyálkát feloldja, tisztítja. 12 kis vagy 6 kettős üvegben franko 4 korona. Kapható:

Thierry A. gyógyszerésznél,
Pregrada bei Rohitsch—Sauerbrun.

= Valódi csakis a mellékelt jegy mellett. =

Utazásoknál ez a szer okvetetlen szükséges.

Főraktár Budapesten TÖRÖK J. gyógyszerésznél, Zágrábban MITTELBACH S. gyógyszerésznél, Bécsben BRADY C. gyógyszerésznél. A.

Betegtolókocsik és székek

lábbadozók és rokkantok számára elismert legjobb gyártmány! — Cs. és kir. szabad. szagtalan, higieniku **s z o b a - ü r s z é k e k** légmentesen zárható fedéllel.

Szabadalmazott önműködő closet-papirtartók, higienikus closetpapir, irrigátorok, fecskendők, valódi francia gummi specialitások stb.

Legujabb! Saját találmányu! Legujabb! **cs. és kir. szab. sérvkötők.**

Műlábak, műkezek, műfüzők, járó és nyújtógépek, valamint a beteg kényelemhez és ápoláshoz való összes cikkeket a legolcsóbb árak mellett szállít

K E L E T I J. orthopaediai műintézet és orvos-sebészeti mű-
o o szergyáros o o

(Alapított 1878. évben.)

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.

Legujabb, 1903. évi, körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzék ingyen és bérmentve.

N a g y
k a t o n a - z e n e k a r i
n a g y h a n g v e r s e n y .

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a

helybeli pályaudvaron, a város felőli teraszon

holnap este 8 órakor

a katonazenekar

nagy hangversenyt
rendez.

Kitünő konyha, tisztán kezelt fajborok; jó kiszolgálásról gondoskodva lesz.

Kiváló tisztelettel

Ottó Sándor

vasuti vendéglős.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúviz.

A „Málnási Mária Forrás“

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légeső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszertárban, drogueriában és
fűszerkereskedésben



Kutkezelőség: Brassó.

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógyforrás** elnevezést engedélyezte.

A külföldi **Sellers, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.

Magyar Királyi Államvasutak Budapest-balparti üzletvezetőség.

18294. szám

Pályázati Hirdetmény

... és részletes feltételek vasuti hivatalnoki egyenruhák szállítására. ...

A magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége 1903. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg három egymásután következő évre nyilvános pályázat útján kívánja biztosítani hivatalnokai számára azon egyenruhákat és egyenruházati cikkeket, amelyeket a szolgálat közben az illetők viselni tartoznak. Ezen egyenruhák a következőkből állanak:

1. Nyári zubbony.
2. Tavaszi és őszi zubbony.
3. Téli zubbony.
4. Nyári nadrág sötét kékes szürke vagy drappszinű szövetből.
5. Tavaszi és őszi nadrág.
6. Téli nadrág.
7. Tavaszi és őszi felöltő.
8. Téli felöltő.
9. Sapka.
10. Nyakravaló.
11. Kesztyű.
12. Karkötő.
13. Rangjelző rózsák.

Az 1—8. tétel alatt felsorolt egyenruhák készítéséhez szükséges felsőkelmék bármely belföldi posztógyárosnál beszerezhetők.

A 9—13. tétel alatt felsorolt egyenruházati cikkek, valamint az 1—8. tétel alatti ruhadarabok elkészítéséhez a felsőkelmén kívül szükséges egyéb kellékeket szállító tetszése szerinti forrásból szerezheti meg, ezekre nézve csak az a kikötés, hogy jó minőségűek s amennyiben ezen cikkeket Magyarországon is gyártják, hazai gyártásuk legyenek.

Az 1—13 tétel alatt felsorolt ruhadarabok és egyenruházati cikkek a kereskedelmiügyi magy. kir. miniszter ur Ó nagyméltósága által 1888. évi május 18-án 20387. szám alatt a vasuti hivatalnokok egyenruházata tárgyában kibocsátott szabályrendeletében foglalt határozmányok figyelembe vétele mellett állítandók ki. Ezen szabályrendelet az 1888. évi „Rendeletek tára”-ban jelent meg és bármely könyvkereskedésben megszerezhető.

Az esetről esetre szükséges ruhadarabokat és ruházati cikkeket a hivatalnokok kívánása folytán alulírott üzletvezetőség rendeli meg. Ezen megrendelés alapján készült egyenruhák az üzletvezetőségtől kijelölt helyre, állomásra, vagy szertárba küldendők.

Az egyenruhák végleges átvételét azon hivatalnok teljesíti, kinek számára az egyenruha meg lett rendelve. Az átvételi elismervény a megrendelési levéllel és számlával együtt az üzletvezetőséghez küldendő, az érdembe hozott összegnek az illető hivatalnok illetményei terhére leendő előjegyzés végett.

A kiérdemelt és hivatalból előjegyzett összeg legalább is 10 korona havi részletekben lesz levonva az illető hivatalnok illetményéből és a levont részösszeg a következő hónap első napjaiban lesz utalványozva szállítónak.

Az üzletvezetőség nem vállal semminemű kötelezettséget a szállított egyenruhák értékének levonás útján való teljes kiegyenlítésére nézve, csak arra kötelezi magát, hogy amennyiben a levonás végrehajtása tekintetében akadály fenn nem forog, a megállapított részleteket pontosan levonja és a levont összegeket szállítónak kiutalványozza.

A méretek felvétele, kész ruháknak a helyszínén való felpróbálása esetleg átadása céljából a budapest-balparti üzletvezetőség vonalain, valamennyi személyvonatra érvényes II. osztályú, névre szóló időleges szabadjegy lesz szállítónak rendelkezésére bocsátva. A szabadjeggyel való visszaélés e kedvezmény elvesztését vonja maga után.

A kész egyenruha darabok szállító cég székhelyétől a kijelölt helyig a megrendelő levél előmutatása mellett a budapest-balparti üzletvezetőség vonalain díjmentesen lesznek szállítva. Csomagolási költség nem számítható fel.

Az egyenruhák a szabályoknak megfelelőleg, de izlésesen állítandók elő. Amennyiben e ruhák készítése ellen általában, valamint a ruhákhoz használt egyes cikkek minősége ellen alapos és indokolt panaszok merülnének fel, melynek elbírálására maga a megrendelő is illetékes, — a kifogásolt egyenruha minden kárpótlás nélkül visszautasítandó.

Szállító kötelezettséget vállal arra nézve, hogy az egyenruhák készítéséhez szükséges szöveteket belföldi posztógyárosnál szerzi be.

A magyar kir. államvasutak joga lesz bármikor meggyőződést szerezni, szállító pedig köteles mindazon adatokat, melyek a felsőkelmék származásának igazolására szükségesek rendelkezésére bocsátani.

Ha szállító e tekintetben vállalt kötelezettségének meg nem felelne, minden körülmények között tartozik a nem szállított vagy nem a kikötött belföldi gyárból vásárolt kelmék árának 20 %-át azaz husz százalékát kötbér képen megfizetni, ezen felül jogában áll a magy. kir. államvasutaknak saját tetszése szerint vagy a szerződés teljesítését, vagy a teljesítés helyett a szerződés megszegése okából kártérítést követelni és a szállítás tárgyát képező egyenruhákat szállító cég terhére másnál bármely áron megszerezni.

A jelen feltételek alapján három évre kötendő ügylet alulírott üzletvezetőség részéről bármikor három havi felmondás mellett minden indokolás nélkül felbontható jogában áll azonban a budapest-balparti üzletvezetőségnek az ügyletet minden felmondás nélkül is azonnal felbontottnak tekinteni, ha az egyenruhák készítéséhez külföldi és nem a kikötött belföldi felső kelme használtatott.

Az egyes ruhadarabokért fizetendő egység árak az ajánlatban számmal és betűvel is kiirandók az ajánlat keltezendő és a teljes cím és lakás közlése mellett aláírandó. ezen kívül az egyes ruhadarabok készítéséhez igénybe venni szándékolt minden egyes cikkből az ajánlattevő pecsétjével ellátott minta melléklendő. Az ajánlatban kiteendő az is, hogy a zubbony és sapkához igénybe venni szándékolt zsinórzat hány százalék aranyat tartalmaz.

Ezen kívül az ajánlathoz melléklendő a belföldi posztó gyárosnak olyan nyilatkozata, amelyből kivehető legyen, hogy a tőle vásárlandó szövetekért esedékes összegek fizetésére nézve kölcsönös megállapodás jött létre, azon kívül esatolandók az ajánlathoz az illető gyáros posztó mintái.

Az ékként felszerelt és ivenként 1 koronás magyar bélyeggel ellátott, szabályszerűen aláírt ajánlat a szintén aláírt és lepecsételt jelen feltételekkel együtt 1903. évi július hó 15 ig alulírott üzletvezetőséghez (Budapest VI. ker. Teréz-körút 62-ik szám I. emelet 5-ik ajtószám) benyújtandó, vagy királyi postával bérmentve beküldendő, a borítékra feljegyzendő a pályázati hirdetmény száma, hogy az ajánlat hivatalnoki egyenruhák szállítására szól.

Bánatpénzül, mely a szállítás elnyerése után óvadékkul fog szolgálni, 400 kor. készpénzben, vagy értékpapírban egy nappal előbb a budapest balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő. Készpénzbeli letét után kamat nem jár.

Alulírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az egységárakra szabadon választhasson.

A fentebbi feltételektől eltérő elkérésre érkezett, táviratilag tett, vagy pótajánlatok figyelembevételre nem tarthatnak számot.

Kelt Budapesten, 1903. május hó 28-án.

Magyar kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége.

Jelen feltételeket egész terjedelmében tudomásul veszem és azokat magamra nézve kötelezőknek elismerem.

Kelt
az ajánlattevő.

278
1903 v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságnak V. 2005/1902. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Kurz Dávid részére Tökés Gábor és neje debreceni lakostól 80 hátr. tőke, 120 koronának 1903. évi február hó 12 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 5 kor. árv. tűzési költség erejéig a fizetett összeg betudásával 1903. évi február hó 13-án bíróilag felülfoglalt és 870 kor becsült butorok, és egyéb ingóságok 1903. évi július hó 2-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Debrecenben Vár-utca 7 sz. alatt, megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Debrecen, 1903. évi jun. hó 11.

Bódogh Zs.
bírói Elküldött.